

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectului Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.7, 14; Legea privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor s.a.

(înregistrat în Parlament cu numărul 240 din 30 Mai 2016)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.7, 14; Legea privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor s.a. prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Afacerilor Interne , ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

De asemenea, categoria proiectului este aleasă și cu respectarea prevederilor art. 9 alin. (5) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, conform cărora modificarea, completarea și abrogarea legilor organice sau ale unor dispoziții ale acestora se fac, de regulă, prin lege organică, conform procedurii stabilite în acest sens, or, atât Legea nr. 257 din 01.11.2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, cât și Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova sunt legi organice. Astfel, modificarea acestor două acte legislative se poate realiza doar prin intermediul unei legi organice.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Conform Notei informative la proiectul legii supus prezentei expertize, prin amendamentele propuse se urmărește ajustarea actelor legislative vizate în proiect la practica statelor spațiului Schengen în domeniul aeroportuar.

Totodată, în nota informativă, autorul indică în calitate de scop al promovării proiectului indicat - satisfacerea cerințelor călătorilor și susținerea agenților aeronautici, precum și executarea obligațiilor Republicii Moldova de a se alinia la standardele comunității europene în domeniul transportului aerian.

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei conține o argumentare suficientă a promovării proiectului. Examinând nota informativă prin prisma rigorilor stabilite la art. 20 din Legea 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, constatăm că nota informativă la proiect nu conține foarte exact elementele prevăzute de norma indicată. Astfel, în nota informativă nu vom regăsi o prezentare detaliată a amendamentelor propuse de proiect, a elementelor noi propuse de proiect.

De asemenea, în nota informativă nu s-a reflectat o fundamentare economico-financiară a proiectului,

astfel că, autorul nu a menționat dacă amendamentele propuse vor afecta economic/financiar bugetul de stat. Analiza prevederilor proiectului ne-a generat concluzia că implementarea lor nu vor impune cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.

Totuși, în nota informativă a proiectului, autorul a justificat propunerile sale atât prin referințe la practica comunitară, cât și la instrumente internaționale relevante, inclusiv pentru Republica Moldova. În nota informativă sunt expuse condițiile care au impus elaborarea proiectului, inclusiv se argumentează necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare. Autorul a reflectat finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

În pofida deficiențelor identificate, studierea notei informative cumulativ cu proiectul de lege permite aflarea/înțelegerea motivelor care justifică necesitatea promovării proiectului și ulterioara sa aprobare.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți individuale:

Dreptul la libera circulație (art.27 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței nu este aplicabil. Proiectul vine să statueze suplimentar institutul vizei aeroportuare, concretizând în acest sens subiecții care au nevoie de o astfel de viză. Obiectul de reglementare a proiectului nu vizează mecanisme de comunicare a autorităților cu populația, fapt pentru care includerea unor prevederi în acest sens nu s-ar încadra conceptual în proiect.

7. Respectarea principiului participării nu este aplicabil. Obiectul de reglementare a proiectului nu se referă, nici direct, nici tangențial, la mecanisme de avizare, consultare publică sau comunicare în vreun alt scop a subiecților interesați, a societății civile, a populației - în general. Astfel, includerea unor prevederi în sensul consultării publice nu s-ar încadra conceptual în proiect.

8. Respectarea principiului responsabilizării nu este aplicabil. Reieșind din obiectul de reglementare a proiectului supus prezentei expertize a vulnerabilității, constatăm că includerea unor norme privind proceduri de monitorizare a activității vreunei instituții publice, a politicilor elaborate/implementate și de luare în considerație a rezultatelor monitorizării nu s-ar încadra conceptual în conținutul proiectului.

9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform Constituției. În cadrul expertizei vulnerabilității la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.7, 14; Legea privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor s.a.) neconcordanțe cu prevederile Constituției Republicii Moldova nu au fost identificate.

10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ este conform legislației corelative. Amendamentele propuse la prevederile Legii nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova și Legii nr. 257 din 01.11.2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe se încadrează conceptual în repertoriul legislativ național, nefiind identificate prevederi în vigoare care ar veni în contradicție prevederilor proiectului.

11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standartelor internaționale. Proiectul/actul normativ este conform standardelor internaționale. Proiectul supus prezentei expertize a vulnerabilității vine să transpună în legislația națională reglementări ale instrumentelor internaționale, în special ale

anexei IV la Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize.

12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat. În cadrul expertizei vulnerabilității la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.7, 14; Legea privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor s.a.) nu a fost identificată jurisprudență a Curții Constituționale privind regimul juridic al vizei aeroportuare.

13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Proiectul/actul normativ este conform jurisprudenței CtEDO. În cadrul expertizei vulnerabilității la proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.7, 14; Legea privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor s.a.) nu a fost identificată jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului căreia să-i contravină amendamentele propuse.

14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ respectă drepturile/libertățile. Proiectul Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative, supus prezentei expertize a vulnerabilității, nu afectează drepturile omului, mai mult ca atât, acesta vine să faciliteze dreptul la libera circulație a persoanelor pe teritoriul Republicii Moldova, în special prin racordarea reglementărilor naționale la cele internaționale, în partea ce se referă la condițiile (obligația de a deține viză aeroportuară) stabilite persoanelor ce vor traversa zona internațională de tranzit a unui aeroport din Republica Moldova.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, supus prezentei expertize a coruptibilității, nu influențează diferențierea gender, nu contribuie la inegalitatea gender și generează același impact atât asupra femeilor, cât și bărbaților.

Concluzii

Proiectului Legii privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art.7, 14; Legea privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor s.a.) a fost elaborat de Guvern (autor nemijlocit - Ministerul Afacerilor Interne) și promovat în scopul racordării legislației naționale la practica comunitară în domeniul vizelor aeroportuare, precum și în vederea executării, în acest sens, a obligațiilor Republicii Moldova de a se alinia la standardele comunității europene în domeniul transportului aerian.

Urmare a expertizei efectuate, nu s-au constatat prevederi contrare prevederilor legislative naționale în vigoare, normelor constituționale, jurisprudenței Curții Constituționale sau jurisprudenței și standardelor Curții Europene a Drepturilor Omului.

Proiectul supus prezentei expertize a vulnerabilității nu afectează drepturile omului, mai mult ca atât, acesta vine să faciliteze dreptul la libera circulație a persoanelor pe teritoriul Republicii Moldova prin racordarea reglementărilor naționale la cele internaționale din domeniul transportului aerian, în speță cu referire la condițiile (obligația de a deține viză aeroportuară) stabilite persoanelor ce vor traversa zona internațională de tranzit a unui aeroport din Republica Moldova.

Proiectul respectiv de lege este gender neutru. Factori de vulnerabilitate nu au fost identificați.

